

Een goed voornemen

Rond deze tijd in het nieuwe jaar zijn de meeste goede voornemens alweer ten prooi gevallen aan het leven van alledag. Een voornemen dat niet heel duidelijk in beeld blijft, of waarvoor je gewoontes moet veranderen, blijkt zomaar erg lastig vol te houden. Daarvoor moet je dingen los laten, andere keuzes maken of ervaren dat een andere richting betere resultaten oplevert. Onze voetafdruk op deze planeet is gigantisch. Dan is een stikstofcrisis maar een klein rimpeltje, als je kijkt wat we moeten doen om ons allemaal weer echt als rentmeester van deze aarde te gedragen. Uiteindelijk moet de aarde leefbaar blijven voor mensen, dieren, planten en al wat er verder leeft en verdelen we de beschikbare hulpbronnen op een eerlijke manier. Onlangs hoorde ik bij Universiteit Twente een lid van het Europees parlement spreken over politieke keuzes rond duurzame ontwikkeling, voor een groep Nederlandse en Duitse leerlingen. Hij hield de jongelui voor, dat de Europese Unie de grootste markt van de wereld is. Dat wil zeggen dat in de Europese Unie de grootste consumptie van goederen *ter wereld* plaatsvindt. Als

we kijken naar duurzame ontwikkeling, dan kijken we vaak naar energieconsumptie en vervuiling. De vinger gaat dan al snel naar China of India. Maar wat we gemakshalve vergeten is dat veel van de spullen die daar gemaakt worden uiteindelijk bedoeld zijn voor de Europese markt. Ofwel: wij hebben de vervuiling uitbesteed, terwijl die wel ontstaat omdat wij de geproduceerde spullen consumeren. Europeanen zijn dus indirect óók verantwoordelijk voor productie van broeikasgassen in andere landen. In een auto of vliegtuig stappen om te reizen is óók gedrag, meestal een gewoonte, die grote gevolgen heeft voor onze aardbol. Daar andere keuzes in maken, levert veel op. Inzetten op allerlei kleine dingen gaat niet voldoende helpen. Leren andere keuzes te maken begint met kennis, dus onderwijs, en vraagt tegelijk om moedige politieke beslissingen. Voor veel leerlingen is het heel moeilijk om dingen te doen die op de lange termijn gunstig zijn. Dat komt meestal doordat ze nog geen ervaring hebben met die langere termijn. Een jaar van hún leven is relatief héél lang. Toch zijn jonge mensen vaak

wél de meest gepassioneerde voorvechters in de strijd om ons collectieve gedrag te veranderen richting duurzame ontwikkeling. Zulke jongeren hebben door dat ingeslepen gewoontes van volwassenen soms desastreuze gevolgen hebben op de lange termijn.

Een gewoonte veranderen doe je omdat je weet dat doorgaan schadelijk is. Daarom is het belangrijk ons óók in het onderwijs sterk te maken voor het leren voor duurzame ontwikkeling. Een goed voornemen waar we als NVON nadrukkelijk een bijdrage aan willen leveren en wat de focus is van ons lustrumcongres in maart. Want in de oplossingen van morgen gebruiken we de kennis van natuurwetenschap en technologie van vandaag. Elke les die we nu aan leerlingen geven kan een stapje zijn naar een manier van leven die we wél kunnen volhouden. Laten we in 2020 ieder op onze eigen plek in het onderwijs aan dit goede voornemen blijven werken.

Jan Jaap Wietsma
Voorzitter NVON

Reacties naar: j.j.wietsma@nvon.nl